

LO TEATRO CATALÀ

ANUNCIS
Y RECLAMS
à preus
CONVENCIONALS

PERIODICH SETMANAL INDEPENDENT
DE LITERATURA, ART, NOTICIAS Y ANUNCIS,
Destinat principalment á fomentar lo progrés é interessos del Teatro de Catalunya

Director: D. Joan Brú Sanelement

REDACCIÓ
Y ADMINISTRACIÓ
carrer Aribau
93, 3.er, 1.^a

PREUS PER SUSCRIPCIÓ

En Barcelona. . . 1.00 pesetas trimestre.
Fora. 1.50 » »

ULTRAMAR

{ Semestre. 7 pesetas.
Un any. . . 12 »

PREU DE CADA NÚMERO

Número corrent. . . 10 céntims.
Id. atrassat. . . 15 »

NOSTRE GRABAT

No es encara don Francisco Tressols un actor de nom notable; pero com sas cualitats fan ja que se 'l conquistí merescudament, just es que diguem com va comensar sa carrera aquet jove artista á qui ab gran aplauso 's co-neix ja avuy en molts teatros d' importancia.

En la temporada de 1877, treballaba en lo Circo Barcelonés una companyia dirigida per D. Rafel Ribas, que va representar l'apropósit del Sr. Molas y Casas, *Las fiestas de Barcelona*. En aqueixa obra va repartir-se al Sr. Tressols un paper curt y secundari, un sereno que, en la única sortida que hi tenia, va permetre á dit actor (que casi era un noy) revelar sas verdaderas aptituds y vocació per l'art teatral. Va véurer aplaudit, desde 'l primer vespre, per l'acert en la interpretació d'aquell personatge, ab lo qual va crear un tipo.

No van faltarli ja contractas. Així 'l vejérem figurar en 1880 en lo Liceo com un dels actors de la companyia de D. Joan de Alba, y en 1881 en lo Principal, perteneixent á la del malhaurat D. Mamel Catalina.

Pero Tressols tenia mes aspiracions; se sentia ab mes forsas, y fentse, á copia d'estudiar, un repertori de galan, va comensar á dirigir á actors qu' havian sigut poch antes sos companys de quadro, fent en 1884 una bonica temporada en S. Fe-

liu de Guixols, d'ahont va passar al Fortuny de Reus, Principal de Girona, Romea de Lleyda, Principal de Mallorca, y últimament als teatros de Tarragona y Tortosa.

En totas parts s' ha vist aplaudit y elogiat pe 'ls públichs y la premsa, haventli tributat aquesta grans alabansas, justas y merescudas; porque 'l senyor Tressols, á mes d' una inteligencia despejada, té excelent figura, memoria extraordinaria, fácil comprensió, expressió en lo dir, veu potent y clara, coneixement pera buscar efectes en los papers, é intuició dramática: y tals qualitats, juntas á un continuat estudi, van cada dia perfeccionantlo, fent d' ell un bon artista que pot ja aspirar á donar á conèixer son talent devant dels públichs mes inteligents, segur de que per tot veurá premiat son treball, com ho ha vist fins ara, ab expon-tani aplauso.

Avuy se trova dirigint la companyia del teatro Principal de Gracia, y l' haverli vist representar

l' últim diumenje *Lo monjo negre* ab verdader succès artístich y generals aplausos que l' obligáren á surtir molts cops á escena, nos ha decidit á publicar 'l seu retrato, puig no sempre hem d' honrar nostre setmanari ab los de actors ja renombrats, sino que també volém consagrar espay als de quants, com lo Sr. Tressols, logrin obrirse pas y conseguir lloch envejeable en nostra escena.

J. P.

D. Francisco Tressols.

NOU ESTABLIMENT INDUSTRIAL

LAMPISTERIA DE BLAY PLANELL

Rambla de Catalunya, 54 y Cortes 263.—Barcelona

Aparatos de totas classes pera gas, Colocació de canyerias y vidres.

Estufas y tot lo corresponent al ram

PREUS ECONÓMICHES: SE SERVEIX AB PRONTITUT

Ayuntamiento de Madrid

Sentarém bases.

Un periódich, quant veu aumentar la suscripció y 'l número de sos lectors al mateix temps que va surtint á llum, adquireix importancia, y la direcció, al observarho 's trova en lo cas de tenir en compte lo qu' es causa principal del preponderant estat de la publicació á la qual aixó li passa.

Lo TEATRO CATALÁ vá responent als fins de sa fundació.

Al principi vá donarli bona acullida 'l públich: luego vá comensar á contar ab suscripció entre personas extranyas al teatro y que observaban com no 's desviaba del camí indicat en son primer número; y per últim, los artistas de nostres teatros han comprés que pot serlos convenient,—¿cóm que pot? que déu serlos convenient—un setmanari que desitja 'l foment de las cosas teatrales, perque sens dupte interessan á tots ells en primer lloch.

Aixís es qu' avuy son en bon número los que ja 'l tenen per suscripció ó que l' adquireixen; sobre tot desde de que vam iniciar que en nostras columnas volíam exposar algun plan que puga resultar beneficiós pera quants artistes perteneixen al teatro de Catalunya.

A aixó anem: á parlar de tals ideas, ó pera dirho més clar, á sentar bases.

Sí, perque hem vist que bastants artistes desitjan bellugar entre ells la opinió que algun de sos companys professa, de que ha arribat l' hora de treballar pera millorar l' estat deplorable per que passa l' art escénich en general, y en particular los artistes, en nostre Principat.

Cada dia es més difícil lo bon resultat que poden esperar las empresas.

Avuy en Barcelona ho invadeix tot lo género flamench é insustancial que malmet lo gust del públich, y perjudicará demá als artistes del país qualsevol companyia castellana de las que de tant en tant se presentan á emportársen los diners dels aficionats als que 's diuen eminencias.

Tenim, donchs, que en la capital sols hi ha colocació de profit per aquells que perteneixen á las dos companyias catalanas.

En nostras ciutats y vilas preponderan las societats sobre 'ls colisseus y las companyias no poden sostenirse.

Aixó fá que l' actor catalá está sense treball durant llargas temporadas.

Hora es, donchs, de procurar remediare un estat semblant.

Lo que primerament convé que 's fassi pera conseguir alguna cosa de profit, ja vam dirho; es tenir un centro ahont los artistes pogan comunicarse las sevas impresions, aténdrer las ideas individuals que 's exposin, escoltar los plans dels que 'n presentin algun, discutirlos, pendre acorts y fer actes colectius que pogan tenir ressonancia d'aquí en avant en lo modo de ser del teatro en la regió catalana.

La creació d'un Centro d' actors catalans s'imposa ja. Si aquestos comprenen sos interessos, no tardarém en véurer realisat aquet pensament: de no crearlo, l' estat de tots en general será cada dia més trist y més precari.

Pero establir un Centro permanent exigeix mes ó menos gasto.

Ne obstant y aixó, cal portar á la práctica tan lloable propósit.

Realisat que siga, tots los artistes podran cul·lirne 'l fruyt; á tots, donchs, es convenient contribuir á la sémra.

Y tant més, quant aquesta pot ferse sense sacrifici; ans al contrari, ab ventatja gran, si 's compara lo que aquesta ha de ser una vegada organisat lo plan y en marxa ja la associació que está en projecte.

D' ella déu sortirne dintre una fetxa relativament curta, lo que 'ls artistes catalans tenen dret á esperar en bé de la classe á que perteneixen, ó sia, 'l millorament d' aquesta y de cada un de sos individuos, com resultat natural del progrés que s' obtingui en favor del teatro de Catalunya.

Falta tan sols explanar concretament la manera que 'ls iniciadors tenen pensada pera fonament de la instalació: convé discutir lo projecte preliminar: es del cas admétrer las esmenas que tendeixin á perfeccionarlo: urjeis saber quants y quins son los artistes que simpatizan ab lo plan que queda enunciat. Pero de to aixó, no podem ferne objecte de controversia per medi de la premsa; primerament perque no interessa á tot lo públich sino pura y exclusivament á un número de lectors reduhit, en comparació á quants veuen Lo TEATRO CATALÁ, y luego perque la discussió en los periódichs seria llarga y no'n tocaríam los resultats que segueixen á tota votació.

Per aquet motiu es preferent, en quant se trovin de retorn las companyias que avuy son á fora, convocar una reunió en la qual sian sotmesas á la aprobació dels artistes que hi concórrin, las principals ideas que considerem han de ser punt de partida pera realisar completament bé 'l projecte de la Associació d' actors de Catalunya.

Mentrestant, preguem á aquells que 's mostrin conformes en principi ab nostre propósit, se servescan fénosho saber, que d' aquest modo podrem donarlos coneixement previ dels punts que ha de compéndrer, y així adelantará feyna, perque desde 'l moment sentarém bases.—F. B.

REVISTA TEATRAL

ROMEA.—Fins de festa com lo que, ab lo títol de *La gran idea*, va estrenarse lo dijous últim, no poden ser objecte de grans elojis ni tampoch de forta censura, perque participan de quelcom d' apreciable que, ab tot, no es bastant pera constituir una bona composició escénica.

PELUQUERÍA ARTÍSTICA

Saló per' afeitar, tallar y rissar lo cabell,

DE

LLUIS ANGLADA

GRAN ASSORTIT DE PERRUCAS

y tota classe de postissos per' artistas de teatro

Boters, 8, entressuelo

ARXIU LIRICH-DRAMÁTICH

DE

BONNIN GERMANS

COPISTERÍA DE VERS Y MÚSICA

Se serveix per tot Espanya á preus baratos

Carrer del Vidre, 2, quart, Barcelona.

Despatx cada dia, fins á las 10 del vespre.

Es sustancialment *La gran idea*, un juguet que deu considerarse com un sencill passatemp, que conté escenas en las quals s'hi veuen bosquejats tres tipus cómichs de poch rellén, trovantshi un llenguatge no ben xistós, per quant los acudits que hi ha son vulgars y de no gaire efecte en general; puig solament alguns fan verdaderament gracia al espectador qui, per altra part, los trova fins á cert punt impropis y de mal gust.

Gracias á aquestos xistes, á un diálech animat y ben escrit y á un bon desempenyo, la representació va tenir éxit regular, alcansant al acabar aquesta los aplausos del públich la Srta. Sala y 'ls senyors Capdevila, Soler y Fernandez; aplausos dels quals corresponen bona part al Sr. Alsina y Clos.

La Passió ha substituït al drama *Judas* en dit teatre. S'ha presentat ab aparato y obtenint una bona execució, en la que 's distingeix lo Sr. Riutort.

Lo numerós personal artístich de la companyia va realisar la representació, perque los actors del cuadro fan parts secundarias y pochis doblan.

Aixís resulta que 'l Consell, confiat als Srs. Bals, Pinós, Riba y Daroqui, presenta be la dignitat dels sacerdots, *Pilat* té un bon intérprete en lo Sr. Borrás, *Sant Pere* es ben desempenyat per lo barba Sr. Martí, l'Iscler Soler detalla ab acert lo *Judas*, Colomer, Capdevila y Valls animan las escenas dels sayons, Santolaria 's presenta segur en lo *Centurió*, y las germanas senyoras Clemente donan la deguda expressió als delicats papers de la *Verge* y *Magdalena*.

L'obra es regularment presentada, aprofitant part de las decoracions del poema *Judas*; pero no l'han vestida ab gaire propietat, no volguentse sortir de la rutina.

Lo públich era numerós y va aplaudir, dolentse de que, sens dupte per no haver fet ensaig general, se notessen algunas petitas faltas ó descuyts en la trama, dispensables en una primera funció, per lo qual los mencionen en obsequi á la vritat, si be no 'n fem càrrech á ningú.—R. C.

NOVETATS.—Las únicas ofertas en aquet coliseu, consisteixen en los monólechs, *Lo sarau de Llotja* y *No hi puch fer més!* que ni l' un ni l' altre tenen res de particular.

Fer monólechs es mes difícil de lo que sembla, y 'ls de que parlém son mes aviat dos qüentos ab que 'ls respectius autors volen entretenir al públich, procurant ferlo riure una estona ab la recitació de lo que figura haver succehit als protagonistas, y no com hauria de ser, ab la representació de lo que 'ls passa, qual circumstancia 'ls fa poch recomenables.

Lo Sr. Goula va saber tréurer bastant partit del primer, original del senyor Russinyol; lo senyor Fuentes no va semblarnos tan acertat en *No hi puch fer més!* de C. Gumá.

Lo sarau de Llotja está escrit en prosa y va obtenir aplausos. *No hi puch fer més!*, té una bonica versificació.

GAYARRE.—Poch espay se 'ns donà avuy, y l' aprofitem pera dir que la inauguració de l' ópera per artistas catalans va tenir éxit, haventse vist molt festejada la Srta. Fàbregas y los Srs. Bertran y Ventura, qui, junt ab lo resto de la companya, desempenyaren la bonica ópera *Càrmén* que la nova empresa va triar pera comens de la temporada.

La simpática Srta. Fàbregas va demostrar molt gust en lo cant y en lo frasseig del paper de protagonista, deixant véurer com ha adelantat desde que no l'haviam sentida en Barcelona. La concurrencia va aplaudirla molt, fent justicia al talent de tan distingida artista.

Del Sr. Bertran basta referir que va renovar las mostrás d' aprobació de temporadas anteriors; y respecte al baritono Ventura, va cantar bé tota la part, distintjintse en l' ária del acte según que va repetir per haver sigut en ella aplaudit ab entusiasme.

Partiquins y massas bé, lo qual las honra, com també fa honor al jove mestre concertador Sr. Petri. —César Pinó.

CALVO-VICO.—*La Passió* hi ha portat numerós públich que, en las diversas representacions d' aquet drama sacro ha surtit bastant complasut del spectacle, tributant merescuts aplausos, que corresponen en primer lloch al galan don Artur Buxens, encarregat del paper de *Jesús*.

Es lo senyor Buxens actor de bonas condicions que posa de rellén en las obras que representa y que en motllan perfectament al carácter de la part importantissima que desempenya en *La Passió*. Lo despediment ab la Verge Maria, la escena ab los Apóstols després de la *Cena*, l' acte del Hort y algunas de las situacions en que, sense enrahonar, domina Jesús, donan motius de lluhiment al senyor Buxens y li han valgut ab justicia l' honor de véurers cridat al palco escénich.

També debem dir que 'l senyor Millá fá bé 'l paper de *Judas*, detallantlo sense exageració y fentse aplaudir en lo desespero, lo qual logra igualment lo senyor Perelló (S), encarregat de representar *S. Pere*, per lo bé que demostra lo sentiment després d' haver negat á son Mestre.

L'execució individual es fluixa, si be en conjunt ha estat bastant cuidada; pero com lo personal es escàs, se nota molt que certs artistas doblan y fins triplican papers de massa importancia: per exemple *S. Pere* y *Pilat*, *Judas* y *Sayó*, *Centurió*, *Anás* y *Simó* etc. Aquets tres estan confiats al jove actor senyor Casals que hi fá coneixer sos adelantos artístichs, especialment representant los dos primers.

Las senyoras Salvador y Cuello y 'ls senyors Capdevila, Vila, Bustamante y demés que secundan á las primeras parts, logran que l' obra tinga éxit mes que regular.

Las decoracions si que no son propias y lo referent á aparato no es gens espléndit; pero tampoch son cars los preus.—F. DE B.

BELLAS ARTS

L' excés de producció, aquet excés que fá ja temps pronostiquem que donará un que sentir, obliga als artistas de totas las nacions á espavilarse, buscant lo que 'ls comerciants ne diuen mercats y ells punts ahont exposar y véurer si venen, procurant aixís per la existencia, lluyta que tots sufrim, aixís tinguem ofici com benefici.

Afortunadament, per la vinenta primavera s' anuncian exposicions de Pintura, Escultura, Grabat y Ar-

ALS CASATS Y Á LAS CASADAS
se dona de franch lo curiosissim folleto KOCH!

VIGOR VITAL
SALUT Y HERMOSURA

Consells pera obtenirla, conservarla y allargar la vida sentla agradable

En Barcelona pera obtenirlo de franch, es precis entregar aquest anunci en la libreria de Manero (carrer de la Lleona.—Tan bé s' obté demanantlo per correu, acompanyant l' anunci, al Dr. KOCH (Montera, 33, 1.ª, Madrid)

LAS MELLORS MÁQUINAS DE CUSIR

son las de

SANTASUSANA

Carrer del Carme, 53. —BARCELONA

DIFERENTS MODELOS PERFECCIONATS. MÁQUINAS DE FER MITJA

VENDA Á PLASSOS Y AL COMPTAT

PREUS SENS COMPETENCIA

Taller pera adobar tota classe de máquinas

Ayuntamiento de Madrid

quitectura, en Viena, Berlin, Munich, Paris, Lóndres, Barcelona y altres punts.

Un comitè nomenat aquí en la nostra ciutat condal, féu lo passat diumenje tria de las obras que sense por del ridícul podran anar a Berlin, y sentim molt tenir-ho que escriurer: escepte sols contats quadros, no farém en la capital alemanya mes que un trist paper que aprofitaran los castellans pera dar com a cert y positiu que en pintura, no senti ells, no hi ha art espanyol.

Los que aixó diguin estarán tant injustos com los critichs d' art dels diaris polítichs més importants d' aquesta ciutat, que han estat parlant *impetuosament* d' un quadro d' assumpto militar qu' es lo mes fluix produhit per son autor, y en cambi no han resat paraula d' un quadret de paisatge de don Joseph Masriera, qu' està bé aquí, en Berlin y en qualsevol punt que 'l portin.

Lo quí escriu aquestas ratllas ha vist moltes exposicions alemanyas, y ab tota conciencia 's dól del paper que farà en general Catalunya en dita Exposició. Per més que aquí no vulgan véurerho, hi ha en Alemanyia gran número de pintors que 's dedican a temas militars, sobressurtintne molts per la justesa, vritat, agrupació y composició de sos quadros; qualitats que no té lo quadro que ab tant esbalot de elogis han anunciat y havem vist exposat los últims dias de la passada setmana en lo salo París. Sort pera nosaltres serà, que 'ls alemanys no sabrán que a son autor lo moteijem dihentli Meisonier, Neuville, Detaille, etcétera, etc., espanyol.

A fe voldríam que 'ls critichs que tenim a Barcelona y que fan revistes d' art en la prempsa, comprenent desde *La Vanguardia* fins al reputat y sessut *Brusi*, sens olvidar *El Noticiero* ni las extravagancias de *El Diluvio*, donessin sempre claras mostrás de sa inteligencia, no deixantse dominar pe'l patriotisme ni ofuscar per l' amistat ó 'l rutinisme, que pot perjudicar més que afavorir als artistas quals obras examinan.

Nostres pintors y escultors, desde 'ls que plens de fé, presentarán sa primera obra fins als que ja tenen fet un nom, treballan tots pera la próxima Exposició universal d' art del vinent Maig.

Es pera nosaltres qüestió molt séria, y 's fa necessari l' esfort de tots pera que dita Exposició siga notable. Si tots los pintors, escultors, arquitectes y grabadors que acostuman a pendre part en las oficials de Madrit cercant medalla, tinguessen una mica de patriotisme y compreguessen sos interessos, tots haurian fet obras d' empenyo, ab lo fi de véurer si lograbam alcansar lo lloch preminent que sembla tenir l' escola espanyola, més clar, la madrilenya y que nosaltres no creyem que tinga.

Ben prompte veurem l' exacta válua de cada regió y ho veurem bé, barrejats ab los d' altrás nacions y aixís sabrem, per fi, a qué aténdrens.—U. D. O.

SECCIÓ DEL PIROTÉCNICH

¡Cuanta lleugeresa!

«La Ilustració Catalana», deya en un de sos números proppassats, apropósit del estreno de la lloa de D. Frederich Soler *La mort d' en Fontova*, que toobava dit género passat ja de moda en lo teatro, y que ab tot

y aceptarlo, hi havia bastant que dir tant respecte a la oportunitat del estreno com a lo molt de convencionalisme que en son desenrotllo encloya.—Donat aquet modo de judicar, ben propi de la gent de la «La Ilustració», semblaba natural que no parlessin mes de la citada obra. Pero no ha sigut aixís; ans al contrari, en son número darrer, la mencionada Revista nos sorpren ab la publicació integra del original de la lloa.

¡Mes serietat, mes serietat, senyors de «La Ilustració!»

Ja s' ha fet la llista dels noms que 's posarán als nous carrers qu' han d' obrirse atravessant nostra ciutat vella en totas direccions. No 'ns faltan mes que 'ls carrers: es dir, tambe 'ls tenim..... pintats en lo plano.

¡Y encara hi haurá qui sostingui que no vivim adelantats!

Aixó es lo colmo de la previsió y del adelanto; es fer lo bateig antes del naixement; es fer Pascua antes de Rams.

¿No ho saben nostres lectors?

Lo teatro català es esclau.

Així ho demostra nostre estimat company «L' Arch de S. Martí» al assegurar que, segons veus lleysades al vent de la publicitat, 's tracta de crear un *teatro catala lliure*, que comensará esclavissant als seus actors, lligantlos per cinch anys nada menos qu' ab contracta notarial.

¡Viva la llibertat!

Y ara preguntem: ¿fundará 'l nou teatro algun autor descontent dels de Romea y Novetats?

LO POLVORISTA.

ENTREACTES

Per conducto de nostre amich D. ANTON COLL hem rebut lo següent article que publiquem ab gust:

LA FESTA MAJOR

Estém en la plassa d' un pintoresch poblet de Catalunya, que no es del cas anomenar.

Per tots costats s' hi veuen grupos mes ó menos numerosos: en tots ells hi regna animació extraordinaria, lo bullici propi de las grans festes.

Lo conjunt resulta admirable, y distreu y engresca al més sério y al menos amich de festes.

Es un cuadro al natural ahont venen fixadas las costums del habitants dels pobles de montanya, posadas al costat de las que dominan en las ciutats.

¡Quin contrast!

Aquí 's veuen las pagesetas ab faldillas de percal, ab son gipó negre y mocador de variats colors en las espatillas fent resaltar sas gracias, que no son pocas ni petites.

Aquí s' hi pot contemplar als pagesos vestits de gran gala; ab sa típica barretina, rest de l' antiga Asia, lo seu jech curt mes amunt d' una modesta faixa que 'ls rodeja no molt cuidadosament la cintura, 'ls pantalons de vellut amples y sas espartenyas cubrint part las groixudas mitjas blavas.

AL BRUCH

Taller de fer llunas per miralls; marchs de cuadros, cromos y estampas

FÁBRICA DE TRANSPARENTS

Portaferrissa, 10 y Petritxol, 17

TRANSPARENTS

GRAN ASSURTIT EN LA MATEIXA FABRICA

Carrer de la Morera, núm. 6, 1.ª

Segona travessia a la dreta del carrer del Hospital, entrant per la Rambla

Ja no cal dir qu' aquest poble està celebrant sa festa major, cosa que molt menos ningú posaria en dubte si hagués vist l'alegria que apareixia retratada en las caras de tots sos vehins.

¿Y còm celebra sa festa major?

Com la celebran tots los pobles y pobllets del Ampurdà: ab la extraordinaria funció a la iglesia y l' indispensable ball de sardanas, pe'l qual están entusiasmats tots los fills d' aquell important tros de nostra aymada Catalunya.

En aquest pobllet eran molt admiradas per sas virtuts, una mare ja velleta y sa filla, qu' era un àngel de bondat y d' hermosura: la Sió y la Merceneta.

Com es bastant difícil trobar uns divuit anys que no estimin y com la Merceneta sols costava aquesta edat, lo natural seria créurer qu' estimava. Y efectivamente era aixís. Feya temps que 'l noy de ca 'n Pepet y ella, únich consol de la velleta Sió, havian encés en sos cors la foguera del amor, foguera que á tants sérs ha cremat, crema y cremará.

Aquestas relacions amorosas no eran desconegudas de ningú del poble y á tothóm feya goig aquella parella que ab lo temps havia de ser tan ben juntada: es á dir, á tothóm no; puig no faltaba qui envejaba 'l lloch en qu' estava lo noy de ca 'n Pepet.

¿Y qui havia de ser?—Lo que no falta en lloch, fins en lo pobllet més insignificant. l' esperit maligne, lo sér viciós que, entregat á las més grans plagas de la societat, pert fins lo que Déu de persona l' hi há donat.

En aquest pobllet, aquest sér estava identificat en lo rich hereu de la *Masia blanca*, anomenat Guillém, xicot odiat per tota la població per sa mala conducta, qu' havia ja ocasionat la mort de sos pares, amichs desde la infantesa de la velleta Sió y, com ella, modelos de bons sentiments.

Lo joch, la estafa, las més repugnants costums imperaban en l' interior de 'n Guillém. Era, en una paraula, un dels molts traidors que, perdesgracia, figuran en lo gran drama social.

Y com ja he dit, aquest jove envejaba 'l lloch del ayment de la Merceneta, ó lo qu' es igual, volia unir-se ab aquell àngel de bondat.

¿Quina pretensió! ¡Lo bé al costat del mal, la puresa ab la corrupció, l' àngel ab lo dimoni!

De la mateixa manera que 'l poble coneixia 'ls amors de la Merceneta y 'l noy Pepet, estava al corrent també dels desitjos del hereu Guillém y de las probas que per benefici de sa passió havia fet aquest; aixís com tampoch ignoraba 'l mal resultat que totas l' hi havian donat, puig may los diners, qu' eran l' arma de qu' ell se valia, havian lograt captivar á la pobre Merceneta.

A cada fracás de sas intencions se posava Guillém furios y allavors més que may donava á conèixer sa depravació á tots los que no la creyan tant gran.

Los bons habitants del poble, que tots aquestos contratemps d' ell y victorias d' ella observaban, preveyan un desenllás no gens felís; suposavan, ab sobrats motius, que no molt fàcilment l' hereu Guillém desistiria de sos propòsits.

Ni las observacions que sos mateixos companys de vici l' hi feyan respecte á las diferencias existents entre ell y la Merceneta, ni las que la noya, encar que jove, cumplint ab son deber l' hi procuraba inculcar, fóren suficients pera calmarlo.

Desesperat abandoná 'l poble ab gran content de

tots los que sabian apreciar per lo que valian á la Sió y sa filla.

Aixó passava tres mesos avans de la festa major de que he comensat ocupantme.

La época de relacions amorosas entre la Merceneta y 'l noy de ca 'n Pepet tocava ja á son terme: per lo diu-menje següent al de la festa estava preparat ja 'l casament.

La velleta Sió no hi veyá de cap ull, com vulgarment se diu: tanta era sa alegria. Sa volguda filla, gracias á la qual vivia tranquileta, anava á passar á un nou estat qu' havia d' augmentar son benestar, puig á més de las caricias de sa filla, tindria las del que anava á ser son fill, lo marit de la noya.

¿Quina alegria!

Prompte potser sentiria que la cridan pe'l nom que tant envejaba sentirse: ¡avía!

Ja considerava la pobreta qu' aquestas serian sas últimas alegrias.

Per la tarde del citat dia de la festa y acompanyada de son promés, s' encaminá la Merceneta en direcció al punt de reunió de totas sas amigas, ó sia, á la plassa á ballar sardanas.

Sols s' ohian riallas que á voltas se barrejaban ab los primers compassos de la música, resultant un so- roll lo més espressiu de la festa que s' estava celebrant.

Mes, tant bon punt acabá la sardana, un gran crit d' horror feu esglayar tots los cors. L' alegria tota desaparequé instantáneament, deixant pas á una tarrabastada de tota mena d' exclamacions, corredissas y desmayos.

¿Qué havia passat?

Lo malvat Guillém, que com ja avans he dit havia abandonat son poble feya tres mesos, no poguent dominar sa ira, havia arribat méntres s' estava ballant la sardana y al topar sa vista ab la noya l' afortunat promés que dintre poch tenia de ser son espós, se l lensá com un lleó obrintse pás entre tots los balladors y sens ningú poguerho evitar, demunt de la desdixada Merceneta, dantlhi tant tremenda punyalada que la deixá cadavre al moment.

Lo que sucsehi després es indescriptible.

Sa mare, la velleta Sió, al encararse ab lo cadavre de sa filla morí abrassada ab son cap.

Ella la dugué al món y ella l' acompanyá després de la vida.

Lo criminal morí á mans del indignat poble, que no 's pogué aguantar al véurer tanta villania.

La fi del viciós es la mort més horrorosa.

J. MIR LABANDERA.

EPIGRAMA

Ahi parlant l' Antonet
deya que 'l seu fill Bernat
fa temps qu' estudia Dret
—¿Y t' ho creus?

—¿Jo? ¡Ca, ximplet!

—¿Perque?

—Perqué ho fa assentat.

MANEL DEL TRANVÍA.

LAS MELLORS MAQUINAS DE FER MITJA

♦♦♦♦♦ Son las de la antigua casa LAUÉ & TIMAEUS, d' Alemania ♦♦♦♦♦

Máquinas anomenadas UNIÓN, CONCORDIA y VICTORIA

Son las mes perfeccionadas y las mes ben construidas fins avuy dia

Servintse d' ellas, se poden guanyar de 3 á 6 pessetas diarias Ensenyansa é instrucciones pera utilizarlas, se donan DE FRANCH á tothom que compri máquinas Preus baratos. Se 'n envían á totas parts

Representant Don N. AGUSTÍ MANYOSA, Carrer Ample, 69, y Bomba, 4, 1.er

DESPATX TOTS LOS DIAS, DE 10 Á 1 Y DE 3 Á 6

Ayuntamiento de Madrid

SALÓ DE DESCANS

Agrahim al Sr. Ubach y Vinyeta la deferencia qu' ha tingut enviantnos un exemplar de sa producció *La última pena*, estrenada ab éxit en lo teatro catalá de Novetats. També hem rebut un exemplar de *Lluna de mel!*, per lo cual donem las gracias á sos autors.

En obsequi á la vritat, debem consignar—perque aixís nos ho assegura persona qu' ha de estarne ben enterada—que la decoració pintada pera 'l poema *Judas* representant l' hort de Getsemani y que en nostre número passat atribuïam al Sr. Urgellés, no es exclusivament d' aquet distingit pintor, sino dels Srs. Moragas y Urgellés.

S' ha organísat pera 'l teatro Gayerre de aquesta capital, una companyia d' ópera en la que son catalans casí tots los artistes. Hi figuran la senyora Fabregas, la Sra. Muntaner, lo tenor Bertran, lo Sr. Ventura com á barítono, y 'l Sr. Thos, ademés dels compriaris Srs. Oliver y Monrós. Lo mestre concertador, també catalá, es D. Vicens Petri. Sent cantants que poden fer honor á Catalunya, nostre crítich musical s' ocupa ja de las funcions del teatro Gayerre, al que desitjem bona temporada.

May podia ni passar tan sols per nostra imaginació la idea de que «La Vanguardia» mirés ab desdeny nostre setmanari, y no calia que 'ns dediqués la gacetilla satisfactoria publicada en son número de dilluns d' aquesta setmana. Crega 'l senyor Director que li agrahim la deferencia; y á fi de que rebí sempre nostra visita, desd' ara li enviarem Lo TEATRO CATALÁ ab la faixa corresponent.

Lo dia primer del corrent va donarse en Badalona una representació de *Lo monjo negre* per la companyia del Sr. Tressols, obtenint aquet jove primer actor un triunfo notable y com pocas vegadas havia presenciát lo públich de la esmentada vila.

Lo paper del frare Swartz s' avé á las brillants facultats del Sr. Tressols, qui 'l diu ab molta seguritat é intenció dramática, lo caracteriza bé y domina los parlaments principals y las situaciones en que abunda, logrant entusiasmar als espectadors que, si escoltaren ab religiosa atenció sempre, en moments culminants no pogueren menos, arrastrats per la manera com lo interpreta el Sr. Tressols, que aplaudirlo sens reserva y, ab sas demostracions, ferlo sur tirimoltas vegadas á la escena. Los Srs. Serrallara, Garcia y 'ls demés artistes, van contribuir al éxit.

Cumplint la promesa feta en lo número anterior, dirém que 'ls pintors que concorrerán á la próxima Exposició son los senyors següents: Barrau, ab sa obra *Paisatge dels voltants d' Olot*; Casas, que presentarà son cuadro *La Oració*; Masriera, (F.) *Una Odalisca*; Masriera (Joseph), dos paisatjes; Urgell, *Orto*; Graner, *L' interior de una taberna*; Tamburini, *Rosa Mística*; Llimona (Joan), *Resant y Una conversió*; Armet, *Paisatge*; Larraga, dos paisatjes; Baixeras, un altre paisatge y *Recorts*, y Cusi, *Devoció*.

A més dels citats, no hi faltaran Galofre, Llovera, Pinós, Mas y Fontdevila, Martí, Quer, Guzman y altres.

Dilluns 16 del corrent, tindrà lloch en Romea 'l benefici del estudiós actor D. Ramon Valls ab las comedias *Qui mes mira...* y *Servey de plata*, á mes de la gatada *Lo castell dels tres dragons*.

TÓMBOLA

oberta en lo Centre Catalá, á benefici de la familia del malograt actor D. Lleó Fontova.

Continuació dels donatius, per l' ordre que s' han anat rebent:

N.º 50.—Un busto de terra cuyta representant l' Ivern, obra y donatiu de D. Venanci Vallmitjana.

51.—Cent folletos de 32 págines, de articles en prosa, donatiu de donya Josepha Pi Romeu.

52.—Un quadret al oli, de un pam per tres quarts, obra de A. Triay, donatiu d' Ernest Soler.

53.—Dos cents exemplars d' obras dramáticas, originals y donatiu de D. Ramon Bordas y Estragués.

54.—Una capsá ab sis parells de mitjons de color, donatiu de D. Joseph Tusells y Gort.

55.—Poesias de D. Angel Guimerá.—Volum luxós, donatiu de D. Ramon Sanllehi.

56.—Trenta exemplars de las millors obras de don Apeles Mestres, donatiu del mateix.

57.—Un magnífich coixinet de satí brodat, donatiu de D.ª Maria del Pilar Simó y Fontcuberta.

58.—Dotse exemplars de *Poesias* de D.ª Maria de Beulloch, donatiu de la mateixa.

59.—Dos gerros de porcellana pera flors, donatiu de D. Joseph Artigas y Romagosa.

60.—Un quadro al oli, de dos pams per un y quart, obra y donatiu de D. Guillem Pujadas.

61.—Cent cinquanta exemplars d' obras dramáticas, originals y donatiu de D. Joseph Martí y Folguera.

62.—Una figura de terra cuyta, busto de Calderon de la Barca, obra y donatiu del escultor Sangenis.

63.—Una figura de terra cuyta, lo Moliner del drama *Senyora y Majora*, donatiu de Sangenis.

64.—Un quadro al oli de tres pams y quart per dos, obra y donatiu del Sr. Vidal Solarse.

(Seguirá)

CAVILACIONES

XARADA

Es arbre d' un fruyt d' estima
la prima:
per company porta l' Ambrós
lo dos,
y nota musical n' es

la tres.
Sens ferte cavilar mes
crech, mon lector estimat,
que de cop haurás trobat
lo meu prima, dos y tres.

MET GUIXAIRE.

ANAGRAMA

De arros, se sab qui 'n té

Formar ab aquestas lletas, lo mom d' un poble de Catalunya.

JAPET DE L' ORGA.

Soluciones á las cavilaciones del número 49

Anagrama.—*Parte*,—*Petra*.

Ters de silabas.—*Agustí*, *Gustavo*, *Tivoli*.

Trenca closcas.—*La creu de la mesia*, *Lo gat de mar*.

Geroglífich numerich.—*Hortensia*.

Tipografia Susany y Companyia, Muntaner 3 Teléfono 8.6.—73

LO TEATRO CATALÁ

Es lo periodich que, reunint amena y profitosa lectura, resulta de franch als senyors suscriptors y á quants lo compran; porque publica per folletí, la comedia COFIS Y MOFIS, costant la comedia y 'ls números que la contenen, menos de lo que qualsevol producció en tres actes val en las llibrerías.

Ayuntamiento de Madrid

Suplement al número 20 del setmanari LO TEATRO CATALÁ, del 8 de Mars 1891

PROGRAMA DE LA FUNCIO EXTRAORDINARIA

que tindrà lloch lo dijous, dia 12 del present Mars,

EN LO

TEATRO CATALÁ DE ROMEA

en honor del celebrat autor dramàtic

Don Frederich Soler

1.er Sinfonia.

2.^a

12.ª REPRESENTACIÓ

MEMOROTESA
MUNICIPAL

MADRID

del nou y extraordinariament aplaudit drama històric en tres actes y en vers, premiat en lo Certàmen dels Jochs florals del primer diumenge de Maig de 1888, original del reputat poeta D. Frederich Soler, lo qual te per titol

LA RONDALLA DEL INFERN

prenent part en son desempenyo, baix la direcció del distingit primer actor D. Pere Riutort, los artistas que indica 'l següent

REPARTIMENT

Maria Antonieta	pubilla de Sondag	D. ^a Pilar Clemente	Lo Baró de Sondag.	D. Miquel Riba
La Duquesa de Borry.		» Adela Clemente	Lo sargento Arras.	» Iscle Soler
Ursula, criada del Doctor.		» Agna Munner	Lo cabo Mohet.	» Joaquim Pinós
Lo General Lluís.		D. Pere Riutort	Lo cornet Elias.	» Jaume Capdevila
Lo comte de Rivier.		» Modest Santolaria	Lo cornet Armet.	» Ramon Oliva
Lo Doctor Herbert.		» Jaume Martí	Batista, criat del Baró.	» Ramon Valls

Granaders de Lluís Felip, noyas de Nantes, poble y criats del Baró, dos edecans del General.

3.er La divertida comedia en un acte, original y en vers, del mateix autor, nomenada

CURA DE MORO

dirigida per D. Jaume Capdevila, que la desempenya ab la Srta. Sala y 'ls senyors Borrás, Soler, Pinós, Fernandez y Serra.

Proximament se publicará la producció

LA RONDALLA DEL INFERN

DRAMA EN TRES ACTES, ORIGINAL DE

DON FREDERICH SOLER Y HUBERT

PREU 2 PESSETAS

Se vendrà en las principals llibrerias y en nostra Administració.

Ayuntamiento de Madrid

La funció en honor de D. Frederich Soler

Lo nostre setmanari, volent avuy rendir un tribut d'apreci y admiració al autor mes fecundo de nostre Teatre, podria dedicarli entussiasmas articles y poesías laudatorias com á obsequi que 's referis á la funció que en son honor vá á dársele lo dijous vinent en lo Teatre Catalá; mes ja en la part crítica d'un de nostres números anteriors, diguérem y comprobárem que es son últim drama *La Rondalla del Infern* la millor obra que ha produhit la inagotable inspiració de Soler, y avuy, creyérem que 'l millor obsequi que podém fer al poeta, es comprobarli que, al formular nosaltres semblant apreciació, no ho férem portats per neki afany adulador, y per aixó volem oferirli, com un sol ramell, com una sola y hermosa corona, los esclats d'entussiasme ab que l'ha rebuda la premsa tota, ab escassíssimas escepcions, y encara, aquestas, no poguent de cap manera negar l'èxit, inusitat y brillant ab que ha sigut rebuda aquesta última producció del autor á qui premiá la sàbia Academia Espanyola.

Aquesta corona, donchs, volém trenarli; comptant ab que tothom hi veurá, com flors y fullas de llaurer, las següents salutacions d'entussiasme que eopiem:

«El público, no obstante, ignorante en general de los pormenores históricos, reducido por la brillantez con que el Sr. Soler desarrolla la acción del drama, ofuscado por los recursos que sabe emplear con peregrina destreza conforme lo hemos dicho repetidas veces, ya preparando un final como el del primer acto, que aplaudió todo el mundo, ya escribiendo una escena como la del segundo, en la que resplandece el vigor de su talento de poeta en versos bien redondeados y llenos de enérgicos conceptos, no fija la atención en reparos que hemos puesto al nuevo drama, no escrupuliza sobre sus inverosimilitudes, no repara en la afectación que se advierte en los sentimientos de algunos personajes, no hace hincapié en que los caracteres resulten mas ó menos inconsecuentes, sino que se deja arrastrar por el colorido dramático de la obra, la escucha con interés, casi podríamos decir creciente, á cada acto, y la aplaude con verdadero entusiasmo.»—*Diario de Barcelona*.

«Extraordinario, colosal éxito obtuvo anoche en Romea el drama histórico *La Rondalla del Infern* original de D. Federico Soler.

En la imposibilidad de ser más extensos por lo adelantado de la hora en que escribimos estas líneas, podemos solo añadir que para nosotros, fué el día de ayer, el éxito más espléndido que ha obtenido el autor de *Batalla de Reynas*.

En un próximo númeroablaremos más detalladamente de las grandes bellezas que encierra *La Rondalla del Infern*.

Lo repetimos, en conjunto, es el mejor éxito de Soler.»—*La Publicidad*.

«Podrá Pitarra dejar de tener en cuenta en su última producción alguna de las reglas escénicas que recomiendan los clásicos; pero no hay que dudar que el argumento, apesar de la distinta procedencia de sus materiales, tiene unidad y solidez y que interesa vivamente al espectador escitándole primero la curiosidad y despertándole luego el sentimiento. El Sr. Soler, que en alguna de sus últimas producciones ha apelado al efectismo, ha sabido encontrar esta vez un golpe de efecto magistral, interesantísimo, conmovedor, presentando un episodio histórico embellecido y realzado por su fantasía y su incontestable habilidad dramática.»—*La Vanguardia*.

«Anoche se estrenó en el Romea la nueva producción *La Rondalla del Infern*, original de don Federico Soler. Se trata de una obra más á propósito para ser leída que para ser puesta en escena. El público, no obstante, se entusiasmó y aplaudió frenéticamente al autor y actores que corrieron con el desempeño de la nueva producción. Sobresalió el señor Riutort, quien anoche hizo su debut en la escena catalana, teniendo momentos verdaderamente felices, en los cuales rayó á buena altura.

Terminada la representación de *La Rondalla del Infern*, el público hizo levantar el telón innumerables veces, colmando de aplausos al señor Soler y al señor Riutort.»—*El Diluvio*.

«La obra resulta un veritable melodrama, aixó sí, fet ab brillantor, produhint sovint fonda impressió y algunas vegadas veritable terror trágido. En tots los actes hi han escenas en que s'hi veu la ma de mestre del Sr. Soler, entre las tals, la del segon acte, entre 'l General y Antonieta de Sondag. La situació final del tercer acte, un cop d'efecte de arimera forsa, en sa essencia, recorda un fet real qual sencilla enunciació fa horroritsar; mes fins concedint que ab la manede ser desentrotllat en lo drama hi té molt la convenció, no 's pot negar que 'l Sr. Soler n'ha tret un admirable partit.»—*La Renaixensa*.

«El último drama de D. Federico Soler es una de aquellas obras que interesan vivamente, y que por sus excepcionales condiciones literarias y el efecto conmovedor que produce, está destinada á proporcionar muchos llenos al Teatro Romea y hasta á popularizarse como lo ha logrado su autor en *La Dida*, *Lo Ferrer de Tall*, *Batalla de Reynas* y otras que le han dado merecido y justo renombre.»—*El Suplemento*.

«Esta noche se verificará en el teatro Romea la tercera representación del grandioso y extraordinariamente aplaudido drama nuevo histórico *La Rondalla del Infern*, original del eminente poeta don Federico Soler (Pitarra), que constituye uno de los éxitos más grandes y legítimos que ha obtenido tan popular autor. El notable desempeño que le prestan la señora Clemente y el señor Riutort, contribuye á aumentar la valía de la obra.»—*Diario del Comercio*.

La creación de su grandioso *Judas* y su drama *La Rondalla del Infern* son las obras á que hacemos refe-

ESPAY PER' ANUNCIS

Ayuntamiento de Madrid

rencia; que no comentamos pues que de la verdad de nuestro aserto pueden convencerse nuestros lectores acudiendo á sus representaciones.»—*Lloyd*.

Pero l'atenció del auditori en lo que 's fixa principalment, es en los efectes escénichs preparats ab molta habilitat, en especial lo del acte tercer. Se diria, en vista d'aixó, que l'autor no ha tingut cap mes objecte al escriure l'obra. L'efecte del enterro sorprén: en lo segon acte ja no s'explica ab tanta claretat aquell escamoteig del cadáver; pero quan l'autor té tancada á la reyna en l'amagatall de la xamaneya, quan los crits desgarradors de la victima s'enllassen ab l'acció de la rondalla, llavors es quan alcanza son més senyalat triunfo, veyent sagellat l'èxit á que aspirava, ab los reiterats picaments de mans de la concurrencia.»—*La Esquella de la Torratxa*.

«Apart de tot, debem confessar qu' en Pitarra ha obtingut en *La Rondalla del Infern* un triomf, per la brillantor ab que ha saturat son desenvolupament, per la destresa que emplea en tots sos recursos, per la rica versificació ab que la vesteix, per las preparacions en los finals d'acte, sobre tot en lo primer, y per la hermosissima escena quinta del segon qu'es una mostra indiscutible del seu talent poètic.»—*La Tomasa*.

La Rondalla del Infern, drama histórico de don Federico Soler, obtuvo gran éxito en el teatro Romea. Literariamente considerado, el drama es una joya. Hay escenas que impresionan de verdad; una en el acto segundo, que con todo y ser algo convencional, es muy hermosa.

Los finales del segundo y tercer acto, grandes, de mucho efecto. El de este último, casi, casi va demasiado lejos. Resulta sí grandioso, pero tiene más bien algo de espeluznante que de conmovedor.

Nuestro aplauso al señor Soler.—*Barcelona Cómica*.

La Rondalla del Infern, drama histórico de don Federico Soler, obtuvo gran éxito en el teatro Romea. Literariamente considerado, el drama es una joya. Hay escenas que impresionan de verdad; una en el acto segundo, que con todo y ser algo convencional es muy hermosa.

Los finales del segundo y tercer acto, grandes, de mucho efecto. El de este último, casi, casi va demasiado lejos. Resulta, sí, grandioso; pero tiene más bien algo de espeluznante que de conmovedor.

Nuestro aplauso al señor Soler.—*Barcelona Alegre*.

«*La Rondalla del Infern* es una obra que ha sigut posada en escena y estudiada ab carinyo; la versificación galana. Dihent que l'autor es qui ha donat vida á nostre teatre regional, y que sab com molt poch trobar eixos efectes escénichs que sols á copia de molta práctica arriban á adquirirse, ja está tot dit. L'argument té joch, encar que 's veu algo rebuscat. La ovació donada al autor al final de la obra fou justa.»—*La Tramontana*.

«Con mucho gusto. Escuche V. D. Inocencio: *La Rondalla del Infern*, como todos los dramas cuyo argumento ó base es tomado de la historia, tiene la

buna condición de que no falseando los hechos, ilustra al público.

D. Federico Soler consigue, no solo ilustrarle, sino causar admiración con los brillantes y grandiosos pensamientos engarzados en la hermosa versificación. *La Rondalla del Infern*, amigo Inocencio, es en mi concepto, sino el mejor, uno de los mejores dramas que han brotado de la excelente pluma del autor de *Las joyas de la Roser* y *Batalla de Reynas*.»—*La Saeta*.

ARGUMENT

En lo moment d'aixecarse 'l teló representa que poch avants hi ha hagut un fort combat en lo qual han estat derrotadas las tropas de la Duquesa, y que aquesta busca refugi en casa d'algun parcial seu. lo-grant per fi amagarse en casa del Dr. Herbert, qui ab generositat lloable, tot y sentne del partit contrari se presta á salvarla.

Una vegada amagada la Reyna á casa del Doctor, com s'ha passat revista á totas las casas de Nantes y la Duquesa no 's troba, se concebeixen sospitas de si es en casa del Dr. Herbert, y al mateix temps se fa pregonar la entrega de la fugitiva baix pena de la vida. Acompanya á la Duquesa un noble, lo compte de la Riviere, qui á més de Gefe de sas tropas, es son amant.

Altre noble, lo vell Baró de Souday, fanátich partidari de la Reyna, y sa filla Maria Antonieta, se troban també en la estancia del Dr. Herbert, y entre tots tractan de salvar la situació perillósissima en que s'han colocat.

Antonieta y lo compte de la Riviere son promesos y la primera estima ab deliri al segon. creyentse de veras corresposta ab igual tendresa, lo qual posa en situació difícil al compte, que únicament pensa en lo perill de sa volguda soberana.

En aquest punt las cosas, entran en escena varios soldados y un sargento, los qui notifican al amo de la casa que lo general de Lluís Felip ha escullit aquella morada pera son allotjament. Aixó vé á aumentar la pó y la confusió de tothom. Mes lo Doctor á qui rés fa perdre la serenitat, contesta que lo general será rebut com se mereix tan distingit hoste y que si no troba més placent aculliment, será degut á que aquell mateix dia la mort l'hi ha prés á Josefina, sa filla única.

Lo general que comanda las tropas lliberals, se sab llavors que es lo fill d'un antich criat del Baró, al qui aquest habia anys enrera tret de son castell á fuertadas junt ab lo fill qu'es avuy general victoriós, ve-nint á aumentar la gravetat del mal los amors que essent jovenets habian tingut Lluís y Antonieta.

Te luego lloch una escena entre 'ls dos antichs amants y d'ella resulta Antonietasospitant dels amors que existeixen entre lo compte de la Riviere y la Duquesa de Berry.

Mentrestant en lo interior de la casa s'ha disposat una trama salvadora. S'havia d'enterrar á la filla del Doctor, y se sustitueix lo cadáver per lo cos viu de la Reyna dormida per l'acció d'un narcótic, y quan los soldats volen registrar la casa á totas passadas per haver adquirit la certesa de que allí hi ha la Reyna, troban Josefina morta en compte de la que buscavan. Aquí acaba l'acte primer.

CONSTRUCCIÓN DE TEATROS SERVEY COMPLERT Y BO

para guardarropias

Per informes y details, dirijirse al fuster del carrer de Caspe 75
al costat de la botiga de comestibles

BARCELONA

ELIXIR MORRHUOL CASTILLO

DEPOSIT GENERAL

Farmacia del autor, Dr. Gómez del Castillo

Condal, 15, BARCELONA

L'acte segon figura l'interior d'una iglesia, y allí deu ser enterrat lo cós de la filla del Doctor. Casi terminada á gust de tots la cerimonia del enterro. Lluís lo gefe de las foras liberals s'adelanta y diu al Doctor Herbert com es que no besa á sa filla ants, de baixarla á la tomba. Aquet pas fá créurer á tots que ell està enterat del secret que interessa tant guardar, y com sia que Lluís luego després del petó del Doctor, dóna l'ordre de tancar la tumba, lo Baró y lo Compte demanan pera parlarli luego després, cosa á que Lluís accedeix.

En escenas anteriors Antonieta s'ha convensut, veyentho ella mateixa, de la falsetat de Riviere, y bulle en son pit l'odi y la venjansa.

Lo Baró y lo Compte creuen que ningú es mes apropiat que Antonieta pera recabar de Lluís la salvació definitiva de la Reyna, y fan que tingan una entrevista als dos. Pero aixó no dóna cap resultat, puig Antonieta sols respira venjansa y Lluís l'únic premi á que aspira, es á l'amor de Antonieta.

L'acte tercer, passa en lo castell de Souday. L'antic casal es invadit per la soldadesca, y descuberta la trama de la fingida morta per haver vist que lo interior de la tomba hont fou depositada era buida y que per un camí subterrani duya al castell, están tots convensuts de que es allí y d'allí tenen ordre de no mourers.

La escena representa una de las més ricas salas del castell y, com fá fret fort, los soldats volen encéndrer la

llar que s'heu en la mateixa estancia. La criada s'hi oposa pretextant farà malbé las ricas motlluras que l'adornan; pero res hi val, y lo foch prompte llepa ab sas flames la paret de la llar. Totas las investigacions fetas para trobar á la Reyna han estat inútils. La nit deuen passarla, donchs, en vetlla y's disposan á ferho escalfantse y esplicant rondallas.

Arribats á tal estat, en la sala gran comensa lo sargento Arrás á contar son primer cuento ó sia la rondalla esgarrifosa de quan la reyna Messalina vá ser rebuda al infern per la reyna Proserpina, de qual rondalla pren titol la obra.

Conta lo sargento, que la reyna Proserpina, pera rébrer á sa companyona de maldats, va disposar que ls dimonis fessin una gran pila de carbó de tronchs d'alsina y un cop encés colocáren sobre tal trono á la reyna Messalina vestida ab mantell de plom y adornada sa testa ab corona d'or macís y pedreria. Lo plom, al fóndrers per l'acció del foch, se introduhia en las núas cars de la reyna condemnada y aquesta, dolorida feya:—¡Ay!

Aquest crit llastimer es repetit com un ressó, y alar mats los personatjes qu'entran en la sala, los soldats creuen l'eco veu de la Reyna.—¿Hont es?—diu Arrás.

Per fi Antonieta, gelosa, apreta un resort de la paret y, obrintse una porta, queda la Reyna en descubert y en poder dels soldats.

Antonieta diu á Lluís:—¡Sóch teva!

Luego s'enduen á la Reyna presa y cau lo teló.

La Rondalla del Infern.—Final.

ESPAY PER' ANUNCIS

EN LA ACREDITADA BOTIGA

LA CAMELIA

últimament establerta en lo Carrer dels Archs. 5 per son duenyo Sr. Lazzoli, se confeccionan á la perfecció tota classe de

FLORS ARTIFICIALS

coronas de totas classes y altres objectes pertanexents al ram.

PREUS ECONÓMICHES